

Dorota Kopcińska

IJP UW

Reprezentacja odmian
współczesnej polszczyzny
w słowach dnia

Toruń, 4 września 2015 r.

Plan wystąpienia

- istota *słów dnia*
- współczesne odniesienie pojęcia *tekst informacyjny*
- narzędzia statystyczne a charakterystyka odmian stylowych polszczyzny – tradycja
- dowody na niejednorodność stylistyczną współczesnych tekstów informacyjnych dostarczane przez *słowa dnia*

Istota *słów dnia*

- *Słowa dnia* – jednostki o wysokiej frekwencji tekstowej zmiennej w czasie wybierane w Polsce od 2010 roku;
- Wybór – z automatycznie zestawianej listy – program Piotra Pęzika (UŁ) powiązany ze stroną jego autorstwa Frazeo.pl
- Materiał pochodzi zasadniczo z kanałów informacyjnych *Rzeczpospolitej, Gazety Wyborczej, Dziennika – Gazety Prawnej i Polski – The Times*, ale przykłady dostarczane przez Frazeo.pl obejmują także inne źródła informacyjne dostępne w Internecie
- http://www.nkjp.uni.lodz.pl/WordsOfDay?date_key=2015-09-01#kw

Tekst informacyjny

- Funkcja informacyjna tekstu
 - teoretycznie (np. Grzegorzczkowska, 2007) odnosi się do odrębnych grup tekstów:
 - informacyjnych opisowych (konstatacje, hipotezy) ‘wiem, że....’;
 - informacyjnych oceniająco-postulatywnych ‘x powinien’, ‘niechby stało się y’;

Tekst informacyjny (2)

- Praktycznie (np. portale informacyjne)
 - częste pomieszanie typów ukryte pod zafałszowanym tytułem sugerującym jednorodność gatunkową

Narzędzia statystyczne do badania stylów

- Badania leksyki stylów funkcjonalnych
 - pod względem tematycznym
 - pod względem gramatycznym
- (Sambor, 1993)

Co o stylach tekstów informacyjnych mówią *Słowa dnia*?

- Potwierdzenie cech gramatycznych
 - dominacja rzeczowników
- Cechy tematyczne – mniej wyraziste
 - ku nieoficjalności w informowaniu o wydarzeniach oficjalnych
 - coraz widoczniejsze zatarcie granicy między opisem i oceną

Przykłady

- www.frazeo.pl
- www.slowanaczasie.uw.edu.pl

Literatura przywoływana

R. Grzegorzczkowska, 2007, *Wstęp do językoznawstwa*, Warszawa.

J. Sambor, 1993, *Język polski w świetle statystyki*, w: EKP, t. II, *Współczesny język polski*, red. J. Bartmiński, Warszawa, s. 477-496.

Dziękuję za uwagę